

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Belső falkaszele 78. sz. alatt gr. BÄNFY ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhásas sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A sajtótervi cikkek sora után 2.5 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütea, STEIN J. könyvkereskedése.

Rendkívüli előfizetési felhívás.

Az országgyűlés határnapja közeledte alkalmából a jelen hó kezdetével rendkívüli előfizetést nyitunk.

Az előfizetési feltételek:

jun. - aug. 3 óra 3 forint.

jun. - sept. 4 óra 4 „

jun. - dec. 7 óra 7 „

havonként 1 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középütea könyvkereskedésébe bérmentve küldendők.

Közlöny, jun. 11.

(D) Nem tudjuk, hogy a Herm. Ztg. a magyarokat képzeli-e tökéletlenül fejűeknek, vagy szarvas okoskodásai által fel akarja az utóbbiakat jogosítani, hogy ők képzelték an-nak. Ő teljességgel fel nem foghatja, hogy miért rendezték a megyék a középponti választmá-nyokat, s mit akarnak a jövő országgyűlés irá-nyában, melyet törvényes érvényűnek el nem ismernek?

Közelebbi számunkban ismertetve volt e lap egyik kikelése a magyar urak ellen, most idei 135-dik számában másfél hasáb sértege-téssel, gyanúsítással és sofizmával tiszteli meg a magyarokat s székeket.

Valjon mit mondana a „Herm. Ztg.“, a mely félhivatalos színének paizsa alatt teljes féktelenséggel üzi támadásait a magyarok el-len; valjon mit mondana ezen sokra érdeme-sített lap, ha a magyarok ála Hessen-Kassel mindent megtagadták volna a választásokat, tehát ugy eszelekedtek volna, a mint a „Herm. Ztg.“ kívánni látszik?

Kérdésen kívül akkor kigyót békát kiál-tana reánk, mint rebellekre, mint olyanokra, kik az uralkodó felséggel minden áron újat akarunk huzni, s mint a kikkel csak a des-potismus végezhet.

Nagyon hasztalan a szebeni lapnak oly irányja, melyben csak veszekedni, cziva-kodni, ingerelni kíván, de ildomos meggyőző-okokat nem bír felhozni; és nagyon lovagiát-lan és ildomtalan ezen folytonos támadás ép-pen a magyarok szempontja ellen akkor, mi-dőn ezt a sajtóviszonyok között nyíltan vé-deni nem lehet.

Azt hiszik talán, hogy ezen eljárással ré-szőkre hódítják a meggyőződéseket. Csálód-nak; ők csak a keserűséget éleztik; s ez éleztetésnek végre is nem a „H. Ztg.“, ha-nem a legszélsebb ellenzéki politika örvend-hetne.

Azt mondja ezen feldagadt epéjű lap, hogy ha az octroyált ideiglenes rendszabá-ly nem törvény a magyarok előtt, miért elegend-nek szabályai teljesítésébe, miért nevezik ki a központi választó bizottmányokat?

Erre mi azt feleljük: azért éppen, mert ő Felsége is azt nem törvénynek, hanem ideig-len-es választási rendszabálynak nyilvánítja.

Ha ő Felsége nevében az mondatott volna ki, hogy ezen szabályzat törvény, nem pedig, hogy az a törvények hiányában az ural-kodói hatalomból kifolyó ideiglenes rendsza-bály, ez esetben a magyarok magatartására nézve a „Herm. Ztg.“ egészen másként véle-kedhetett volna.

A rendszabály alkotmányos államban nem törvény, ezt mindenki tudja, a ki jogismerő; a rendszabály csak ideiglenesen helyettesíti a törvényt ott, a hol oly törvény nem létezik, és helyettesíti addig, míg a törvényhozás a

törvény hiányát kipótolván az ideiglenes rend-szabály önként elenyészik.

Ezt a „Herm. Ztg.“-nak tudnia kellene, ha politikai lapnak mondja magát.

A kérdés most már a magyarok és a kormány közt az, hogy a magyar létező és szentesített törvényt tud és ismer el, mely meghatározza, hol és minő országgyűlésünk lehet; ellenben a kormány az uralkodó fel-ség 1860-dik octoberi nyilatkozványának azon intézkedését, melynélfogva az 1848-diki tör-vények egy részét az országgyűléssel közös ellátásra s illetőleg megváltoztatásra hagyta fenn, odamagyarázta, hogy ily ellátandó, és felfüggesztett törvény az unio is, a mely a B.-Szolnokmegyéhez intézett kancelláriai le-irat elmélete szerint is elvileg fenn van ugyan tartva, de csak akkor kivihetőnek nyilvánítva, ha a nemzetiségeknek e miatti aggodalmai, valamint a közös birodalomnak idevonatkozó érdekei megnyugtattva lesznek.

A kormány szempontja szerint nem levén érvényben az unio, nincs törvény az ország-gyűlésről, tehát ideiglenes szabály kellett. A nélkül, hogy e tárgy vitatásába vegyüljünk, csak annyit említettünk, hogy magyar szempont szerint törvény levén az unio, egy erdélyi or-szágyűlés törvényhozói erővel nem bírhat. Ide ment ki a bizottmányok többségének nyi-latkozata.

A „Herm. Ztg.“ azt kérde, hogy ez eset-ben miért megyünk hát oda?

Ha a „Herm. Ztg.“ e kérdést feltette, ol-vassa meg az 1741-diki szebeni országgyűlés jegyzőkönyvét, s ez helyettünk megfelelő nek, s megtanítja őt arra, hogy már apáink is sok-sok magasabb politikai ildommal bírtak, mint a minőről a „Herm. Ztg.“-nak csak képzete is van; s hogy a legviharosb politikai isko-lában nevedekett, s hazájáért s uralkodójáért annyiszor százezerenkint elvérzett magyar nemzet a nehéz politikai viszályok közt min-dig eltálla utját annak, hogyan kell védel-mezni hazája ős és imádott jogait.

Azt mondja a szebeni lap:

„Az erdélyi országgyűlés az octroyált rendszabályok alapján nem törvényes, joga-sulatlan; ámdé, ha a magyar uraknak több-sége lesz az országgyűlésen, akkor elhatá-rozzák az uniót, és ezen határozat töké-letesen törvényes. Tehát az országgyű-lés mégis hozhat törvényes határozatokat!!!

A „Herman. Ztg.“ egész okoskodását ta-gadjuk.

Mi nem szólunk arról, mit akarnak, s mit nem akarnak tenni a magyarok, lesznek többségben nem lesznek? Mindez nem tartozik a dologra most, hanem csak is a „Herman. Ztg.“ okoskodásának ferdeségét mutatjuk ki, és azt mennyire nem tanulékony e lap, mely ek-orig nem volt képes felfogni azon magyarok álláspontját, a kik az uniót nem egy ez-után hozandó, hanem egy meghozott törvényes ténynek tekintik.

A magyarok többségben voltak az octroyált bizottmányokban, még sem hoztak ott egyetlen egy megyei statutumot sem, csak annyit tet-tek, a mennyivel a törvényt nem sértették. Ezen magatartásból a „Herm. Ztg.“ kivon-hatná a következtetést.

A magyarok talán értekeznek a társ nemzetekkel azon aggodalmaik eloszlatása vé-gett, melyek az unio kérdéséből talán méltá-nyolható okok folytán felmerültek; a magya-rok tán felírának ő Felségéhez s türekednének megnyugtanni az uralkodást a közös birodalom közös érdekei iránti őszinte hajlandósá-gaik kifejezése által, mely utóbbi aggodalmok eloszlatásának végre is a magyar királyság közös törvényhozása módját találandja; a ma-gyarok türekednének minden becsületos uton

a kormány és nemzetiségek közti viszály el-enyésztesére, hogy minő sikerrel, azt előre nem tudhatjuk: nagyon kevés sikert jósolnánk azonban, ha oly fejekkel volna bajunk, mint a „Herm. Ztg.“

Egyébiránt hagyja a „Herm. Ztg.“, ne in-gerelje magát, s ne ingerelje a magyart. Többségük bizonyos. Engedjék meg nekünk magyaroknak és székeleknek — alázatos tisz-telettel esdekelve kérjük méltóztatásnak ne-künk megengedni — hogy mint szerény pol-gárai ennek a magnakéva képzelt hazának, ott a gyűlésterem egy kis szögletében a magya-rok és székelek is helyet foglaljanak, ha jó-nak látják.

Kérjük a „Herm. Zeitungot“, legyen ke-gyes ezt megengedni nekünk, és ne gorm-báskodjék oly nagyon előre.

A széki ev. ref. egyházmegye üdvözlő felirata gr. Mikó Imre ó nagyméltóságához Bod Péter életrajzáért.

Nagy méltóságú gróf ur!

Midőn a haza, tudomány, vallás és iroda-lom mezején szerzett érdemeit veszi számba részl. zsinatunk, mindig csodálattal eltelve mondjuk: mily nagyszerűen szép, ha valaki a nála letett tehetéseket ugy tudja és akarja jóra használni, mint nagyméltóságod!

Mentől ritkábban van alkalmunk e hanyat-lásnak dőt korban ilyen férfiak mellett lelke-sülni, annál nagyobb bárára vagyunk elkötelez-ve nagyméltóságod iránt, ki ezt a szép örömet nekünk gyakran megszerzi.

Most különösen midőn előttünk áll — ugy szólván — életnagyságban, a korában üdvözött, korunkban szinte feledett igénytelen, szerény s még is nagy reform. pap Bod Péter, ugy rajzolva le nagyméltóságod tollaitól, hogy pé-dájan lelkesülni tanuljunk utódi: megvaljuk alig tudunk az elismerés, méltánylat és dicsé-rete eléggé kifejező szavakat találni. De nagyméltóságod ezen fárads ga nem is szorult dicséretre, mert azok, kik lelők nemesebb sugallatát követve tesznek és hatnak, magok-ban hordják érdemeiknek jutalmát, melyet nem kérnek s nem is féltenek a világtól.

Fogadjá el nagyméltóságod ezen nagy-becsűl múnék világ elibe bocsátásáért tisztelet-teljesen és melegen érző szívűök legőszintébb há-ját!

S ha néha a haza, tudomány, vallás és iro-dalom felett virasztó gondjai közt meglepi az apai fájdalom, gondoljon arra: hogy ezt mind-nyájan együtt érezzük, a vesztes nekünk is pó-tolhatatlan nagy, s fogadjá el tőlünk azt a vi-gasztalást mivel mi is szoktunk magunkat ezen fájdalomunkban vigasztalni: hogy ha csak-ugyan le kell tenni a nemzet törzsfájáról az ő Mikó nemzetiség fiágának, szebben és di-csőbbben alig tűnhetne le, mint nagyméltósá-god becses személyében, ki ugy élt, hogy ha meghal is él.

A széki ev. ref. egyházmegye M. Décsében 1863-ban apr. 14 s következő napjain tartott részl. zsinatából.

Báthori Dániel m. k. esperes.

Csűrös József aljegyző.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Háromszékről írják nekünk, hogy ott a követválasztás intézésére hivatott központi választmányt az administrator maga nevezte ki és folyó hó 8-kára össze is hívta műkö-dése megkezdésére. A követjelölteket szintén megírták nekünk, ugy hiszik azonban, mi-képp czélszerűbb lesz majd csak a megválaszt-ott követek névsorát közreadnunk.

Gy.-Fe.-vár, jun. 8.

Ma városunk községi gyűlést tartott, mely-nek tárgya jegyzőkönyvi hitelesítése volt egy maj. 28-kán megtartott gyűlésnek, melyről akkor a közönség nem értesülhetett, s mely a ma felolvasott jegyzőkönyv szerint a köz-ponti választó-bizottmányt a következő tagok-ból állította volt egybe: elnök Váradi Károly főbíró; tagok: Berdeanu Miklós, Elekés Ká-

roly, Görög Miklós, Henning Mátyás, Kere-kes János, Cherkesi Pál, Mendl Mózes izra-elita, Mihelyes Zsigmond, Reiner Zsigmond, Szebeni Ferenc; tollnokok: Szoboszlói György, Tordosanu N., Veszely Károly urak.

A jegyzőkönyv felolvasásakor feltűnő lön azon körülmény, miszerint abban a beállandó országgyűlés és körülményeinek természete, t. i. a megállapított törvényeken való küvili-ség, ideiglenesség, s éppen azért alkotmány-ellenes octroy-szerűség, mint egészen kivéte-les tény figyelemre méltatva, illetőleg az ellen ünnepléses óvás kijelentve. B. K. ugyan megjegyzi, hogy a mult gyűlésen va-laki szótolt a kellő óvástételről is; azonban az elnökség kijelenti, hogy magán megjegy-zések ha voltak is, e részben nyilvános indít-vány nem emeltetett, s így elnöki enunciatio sem történt. E hiányszerűségből Sz. F. alkal-mat vesz szólani, s huzamos beszédben em-lékeztet az alkotmányos alapokra, a melyekre való tekintet nélkül azokkal merőben ellen-kező, azokat érvényen kívül helyező követ-választási előkészületekbe nem bocsátkozhatni. Ehez képest a kivételes állapot és a körülmé-nyek kényszerítésének nyilvános felismerését, illetőleg egy ünnepléses óvástélt indítványoz, mely némi módosítás után körülbelül a követ-kezőben lön enunciatva és jegyzőkönyvbe íg-tatva:

„A városi communitas gyűlekezete a be-állandó országgyűlést már a legfelsőbb össze-hívó rendelet értelmében is, a minden erre vonatkozólag kiadott és tudomásul vett sza-bályzati és ügyrendtartási ss-okkal együtt ideigleneseknek ismeri és tartja, mely a kü-rülmények miatt nem törvényeink alapján hi-vatott össze, alkotmányunkba titkzik s en-ek világos értelmében csak is Pesten lehetne megtartható.

Azonban, hogy semmi alkalmat, mely a törvényes helyzetbe való átmenet reményével keesegtet, az alkotmány visszatérésére el ne mulasztson s egyszersmind bebizonyítsa, hogy Erdély oláh nemzetiségének már az 1848-diki hongyűlésen általában kimondott, de eme nemzetiség által különösen is kifejeztetni ki-vánt törvénybe való becsikkelyezésére kés:

a követválasztási teendők végrehajtásában is részt kíván venni, azon óvás ünnepléses megtétele mellett, hogy ezen erkölcsi kény-szertől nem ment eljárásból a jövődre néz-ve semmi jogszertű következtethetés ne képe-ztethessék.

Ezen egyhangulag elfogadott határozat ellen román részről Berdeanu és Gregecs uraknak volt kivételök annyiban, hogy azt szűksége-tlen és fölösleges dolognak nyilatkoztatták, bár tartalmilag ellene kifogásuk nem volt.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a választó-bizottmány alakított meg a következő ta-gokból: elnök Elekés Károly; helyettes elnök Mihelyes Zsigmond, Munteanovics N., Poli-czer N., Balázs Antal, Blum N., Borsos Samu, tollvivő: Löw Mihály, Székely Lajos.

A felszólalási bizottmány tagjai: Veszely Károly elnök, Berdeanu Miklós tollvivő, Ke-rekes János.

E névsorozatokból is kitétnék, hogy váro-sunk különféle nemzetiségei (oláh, zsidó, szász) magyar részről, mely mint intelligens és ha-tósági organum a többséget képezi, mily elő-zékeny közreledéssel lőnek méltányolva.

E szerint a berendezett választási ügyben működendő közegek az ideiglenes szabályok értelmében megkezdendik ideiglenes műkö-déseiket.

Városunkban azon hír terjedt el, mintha a vidéki román nép némely állapotok által aképpen terrorizáltatnék, hogy ötfüzigleni átok érendi azt, ki szavazatát nem az oláh missionáriusok által megjelölt leendő követek-nak merné adni. Igaz, hogy különösen az oláh nép nem ment némi babonás biedelmek-től; de hogy ezen új „eredendő bln“-ben még sem hisz, jólértesült román közvetítőktől tudom.

Mint csaknem helyi esetet, megemlíthetem azt is, hogy a szomszéd Váradyan némi üres hajókat a Maroson felvontató, bánati oláhok váradgyai két oláhot lebecskáltak. A barhá-r tény okai és körülményeikről ezt adják elő: A bánati legények egyike, a mint a várad-gyai parton eregeltek fölfelé, egy szembe jövő oláhnét enyelgésből körülkarolt s csókot akart lopni arcára; a nő a széptevést szokott veszi, alkalomba eső férjének jelenti; ez testvérével

elmege a semmit sem gyanító hajóvontatókhoz s egyet közülük úgy főbe sújt, hogy a Marosba befordul; erre a hajósok megilletődnek, tűzni kezdik a megiramodott váradyaikat; tűszöbél késhez kapnak, rövid időn egyik váradyai testvért hátra, a másikat hasba metszik. A főböltöttnek szerencséje, hogy a Maros szélbe esett, s behasított feje ezen umschlag által a veszélyessé válhatott állapotból orvosi segélyig meg lön mentve. A tettesek egyebiránt letartóztatottak s a vármegyei törvényhatóságnak átadottak. A régiebb helyi tényekkel is ismeretes nép azt beszéli, hogy a meggyilkolt testvérek apja ugyanezen gyilkosság helyén a nem rég mult zavaros időkben egy alvinczi szerzetest és egy Rác nevű kapitányt, kik egyebiránt akkor is helységök békéje ügyében siettek a fehérvári helyparancsnokság felé, legyilkoltatni elég kegyetlen volt. A mostani tényben a nép a felsőbb nemesis kezét hajlandó látni.

Alsó-Fehérmegye. N.-Egyed, jún. 4.

Tegnap tartott meg az alsó-ferhérmegyei, középponti választmány megválasztására, egybehívott bizottmányi gyűlés, főispán Pogány György ur elnöklése alatt. Miután a meghívott bizottmányi tagok a megye termében összegyűltek, főispán ő m. küldöttség által meghívva, a gyűlés élénk éljenzései között elnöki székét elfoglalta és a megyei bizottmányoknak a gyűlésben fontos teendőjét rövid nyomatoss beszédben előadva s a megnyilando országgyűlésnek áldásos eredményt óhajva, a bizottmányi tagok névsorát felolvastatni elrendelte. Ezután felolvastatott a felsőes k. főkörmányszék 1863-dik év május 11-éről kelt rendelete, melyben az ezen esetre kibocsátott ideiglenes országgyűlési alapszabály és ügyrendtartásnak közlése mellett, e megye közönségének kötelezőségévé tétetik, a minden késedelem nélkül tartandó megyei bizottmányi gyűlésben mind az országgyűlést összehívó kir. leirátot, mind pedig az ideiglenes országgyűlési alapszabályt kibirdetni gondoskodni, hogy ez ideiglenes alapszabály értelmében a középponti választmány késedelem nélkül megválasztassék és kellőleg utasitassék stb.

A bizottmány magyar tagjai a köztudomásá vá vált ideiglenes országgyűlési alapszabály és ügyrendtartás felolvasását nem kívánják. Azonban Nikola Máté községi képviselő, román atyafi, azon indítványt tevő, hogy az ideiglenes országgyűlés alapszabályai olvastassanak fel. Ez indítvány elhangzása után a gyűlési teremben egyszerre mely csend lett, míg egy bizottmányi tag azon megjegyzéssel szakította a csendet felbe: „hogy ha csakugyan román hangokat akarunk hallani, hát olvassák fel, különben már több helyen a templomokban is fel volt olvasva.” És csakugyan a 75 §-ból álló alapszabályok román nyelven felolvasatottak.

Ezen felolvasás nem kis időt vevén igénybe miután az utolsó § is elhangzott, b. Ke-

mény István ur szólalt fel, elé adva a pillanat fontos voltát, midőn oly ügy forog kérdésben és oly ügy felett kell határozatot hozni, mely a jövőre nézve fontos eredménnyel bír, úgy vélekedik, hogy két rossz közül mindig a kisebb rossz választandó, és részéről kisebb rossznak látszik, elmenni az ideiglenes országgyűlésre, mint nem menni. Tehát indítványát a következőkben kívánja jegyzőkönyvre vétetni: 1-ör követünk jelenjenek meg az országgyűlésen; 2-ör nyilatkoztassuk ki: hogy ez országgyűlés törvénytelen és 3-ör, hogy követünk csak erőszaknak engedve jelentek meg.

Közbeesőleg Mihályi Gergely gör. egy. kanonok felszólalt és indítványozza, hogy a bizottmányi jegyzőkönyv ne csak lefordítások, de az ülés folyama alatt szerkesztessék román nyelven is. Mire a bizottmány egyhangul oda nyilatkozott, hogy a jegyzőkönyvnek román nyelven rendes viteléről a megyei bizottmány még 1861 ben határozatképen gondoskodott, s csak a szükséges egyéniségek hiányában maradt ezen határozata teljesítés nélkül. Ezután Barb Miklós nevezett román atyafi, vállalta el a jegyzőkönyv román nyelven vitelét.

Ezután Nikola Máté és Papfalvi kanonok emeltek szót ellenezeteket fejtgetve. Nikola különösen kiemelte, hogy ők, részökről csak örülhetnek, oly országgyűlés egybehívásának, mely az ők nemzetiségüket fogja elismerni.

Zeyk károly ur és a bizottmány nagyobb része b. Kemény indítványát pártolva, ez indítvány következőleg vétetett jegyzőkönyvre: „Az ideiglenes bizottmányi gyűlés, a N. szébenben ő Felsege által f. év. július 1-ő napjára hirdetett országgyűlést előre törvényen kívül állónak nyílvánítván, a követválasztást vezető középponti választmány megválasztásába, csak azon okból ereszkedik, hogy ott a közbizodalmat lehetőleg bíró férfiak alkotmányosan nyilatkozzanak, kijelentvén, hogy se az ideiglenes központi választmány, sem a N.-Szebenben hirdetett országgyűlésnek törvényességére ezen tetteből semmi jogi következés ne vonassék.”

Főispán ő mélt. ezután a központi választmány megválasztását sorozatba kitűzve, a bizottmányi tagokat szavazatuk beadására azon figyelemzetéssel hívja fel, hogy a nemzetiségük iránt illő tekintettel legyenek s egyszerű mind tudni adja, mikép Alsófehérmegye 6 választó-kerületre lévén felosztva 24 tagból álló bizottmány választandó. Papfalvi sz. t. kérve ki nyilatkoztatta, mikép ő nem egyezik bele a középponti bizottmány megválasztásába; míg meg nem határozatik, hogy ennyi magyar és annyi román legyen tagja a bizottmánynak, attól tartva, hogy a románok kisebbségben fognak maradni. Ebbe azonban a bizottmány nem egyezhetett bele, mivel ez igen nagy megszorítás volna, akkor tulajdonképen azt is meg kellene határozni, hogy hány magyar és hány román követ választathassék. A központi bizottmány tagjai lettek: Ambrus Sámuel, Bars-

Ferenz kanonok, Barsai Albert, Darabant János, Deák Ferencz, Diószegi Lajos, Donogányi Jakab, Domsa Izidor, Fekete János kanonok, Fosztó Ferencz, Horváth József, b. Kemény Géza, Mangezius Frigyes, Mezei Pál, Mihályi Gergely kanonok, Molnár Sámuel, Pál Imre, Pap László, Rác Vazul, Sárpataki János, Tamás Kelemen, Zalányi Farkas, Fuoneti György és Varró Gergely.

A szavazatok beszédese sok időt vevén igénybe, a gyűlés félbeszakítván, csak este 6 óra után vette ismét folytatását, mely alkalommal a jegyzőkönyv elkészítve mind magyar mind pedig román nyelven felolvasatott, és a többség által helybe hagyatott. A románok részéről azonban Nikola Máté és Axeuti Severus óvást tettek a jegyzőkönyv legnevezetesebb pontja iránt, és óvásukat jegyzőkönyvbe is be akarták iktatni, mikép az utókor lássa, hogy ők a magyarokkal nem voltak egy véleményen mindnyájan. Akaratjuk azonban nem teljesíthetett be, miután a többség ellene volt. Axeuti oda hagyta a gyűlést, követőkre azonban nem talált.

Maros-Vásárhely. június 6.

Minden nap újabb meg újabb leverő híreket hallhatni s olvashatni a haza minden tájairól a szárazság miatt, s mindinkább fogy a remény, ha ugyan még egészen el nem fogyott, hogy csak az elvetett magot is megadják vetéseink. Ha eső lenne is már sok helyt nem használhatna a gabonának, bár vannak helyek, hol még reményleni lehetne, csak hogy nagyon vékony reménység már az. Azonban még sem hagyható helyben az a nagytási viszketeg, melyvel sokan rajzolják a helyzetet és rémitik az a nélkül is megrémült népet, mert ninesenek még annyira kitűrlve magtáraink, hogy az éhenhalástól kellene félünk; sokkal rosszabb helyzet vár a marhatulajdonosokra, mert takarmány dolgában valóban rosszul állunk. Ez előtt is volt ugyan szárazság, de a réten, a pusztán termett széná, most pedig ezek fel vannak szántva.

A gabona ára 8 frtől 10 frt 8 krra szökött köb, azonban még így is nagy lett volna a kivétel, ha csak a városi hatóság erőlyesen és előrelátólag meg nem tiltja a kivittelt, csupán helybelieknek engedvén meg a vásárlást. A városi hatóság e közbelépése közhelyesléssel fogadtatott.

A gymnasiumi muzeum részére rendezett sorsjáték sorsjegyei mind elkelték, s már újra is nyomattak; legközelebb egy csomó phisikai szer meg fog érkezni, mely már e sorsjáték jövedelméből szereztetett. Bizonyosok több érdekel fogják a tanulók hallgatni az előadásokat, ha előadás közben nem lesz kiemtelep a tanár azt mondani: szerek hiánya miatt nem experimentálhatunk. E bajon így már segítve lesz s lehetetlen, hogy minden ügybárát elismerő tisztelettel ne viseltessék a sorsjátékot rendező két tanár ur iránt.

A vizsgák és szigorlatok gymnasiumunkban július hó 24-kén fognak megkezdetni, miután ezt megelőző napon július 23-kán ünnepléses isteni tisztelet tartatott a tanári kar s az összes tanuló ifjuság jelenlétében.

A napokban a börtönben egy rab felakasztotta magát nyakravalójával.

Az adót sürgetik erősen, s executioval is megistiztik a késedelmezőt; pedig mindamellett is, hogy a búzáknak van ára, nehezen válik meg tőle, kinek nincs kilátása a feleslegre; mivel tudja, hogy később két árán veszi meg.

Takarékpénztár van nálunk is alakulófélben; az első gyűlés, vagy is előleges értekezlet folyó hó 7-kére van kitűzve.

Ha e közintézet megalakulhat, egy lépéssel újra közelebb leszünk azon célhoz, melyre korunkban egyeseknek úgy mint egész városoknak törekedni kell.

r. l.

A sepsi egyházkerületből. Észrevétele s „Kolozsvári Közöny” 53. és az „Egyházi s Iskola” lap” 20-ik számában Sepsi egyházszéki távaszi rész. zsinat cím alatt megjelent tudósításra. Két cikket emel ki tudósító a r. zsinat tárgyai közül. Egyiket a mult évben Déván tartott k. zsinat jegyzőkönyve 67. vezérszáma alatt véleményezés végett kiküldött, az egyházmegyei jegyzők bizonyos meghatározott időkből újra választását illető bizottmányi munkálatait, melytől ugyiltszik erősen borsózik a háta. Másikat az egyházlátogatásról t. esperesi tudósítást.

A mi az első illeti, r. zsinatunk az egyházmegyei jegyzők bizonyos meghatározott időnkénti utjaválasztását, akár megújítását 3 évenként, a bizottmányi munkát hat alapos okai által, melyekből tudósítónak csak hármat tetszett kiemelni, indítva megállította, officialisainak, mint magukat obtrudált zsinati képviselőinek e határozat pártolását, s érvényre jutásának teljes erejéből eszközölését meghagyta; mégis tudósító apologiát ír a jegyzői hivatal örökös bírása mellett, s roszalja, következetlennek állítja a r. zsinat e tárgybani határozatát. Egy ilyen képviselőtől, ki a világ előtt ezt meri tenni, mit várhatni egy szűk terem falai között, miként fogja védeni egyházmegyéje véleményét. Természetesen úgy mint tavaly Déván a successio ellenit, hol az egyházmegye utasítása dacára a successio mellett addig beszélt, míg végre kinevetetett.

De nézzük ezuttal miképp indokolja netvezéses sophismát: Ha — ugymond — a jövő közzsinat a sepsi egyházmegyei vélemény nyomán kimondandja a jegyzőknek 3 évenkénti utjaválasztását, úgy a jegyző csak 3 év múlva fog utjaválasztatni; mert nézete szerint, ha a 3 évenkénti újítás emeltetné jogérvényre, rögtön nem újíthatnák, mert így nem volna értelme a 3 évenkénti újítás-

boldogabb sorsunkat, ha a szegény olasz táncosnő neki köszönheti a sebeiől folyógyógyulást, hadd oldja meg egy nő reátok és reá nézve ezen sok nemes tett következményeit. Engedjétek, hogy végre én cselekedjem.

— Mit akarsz? — szölt Gerőné, föl nem foghatva a grófnő talányos előadását.

— Megmenteni téged kedvesem és gyermekedet a reátok váro kellemetlenségétől. Az executio elfogadása nagy lelki felháborodásba kerül. Bizzatok reám mindent. Hisz ugy sem veszthettek többet e birtoknál. És ne pironassatok meg engem a miatt, hogy czéljaimra nézve nem adok semmi bővebb magyarázatot. Oh reám nézve is véletlen jött egykor kezeitekből sorsom fordulata.

Engedtek a grófnő kívánságának, megszűnteték a költözködést és összeültek bizalmas családi körbe, hogy a thea-nénike beszélje el férjéveli találkozásait. És a grófnő így beszélt:

— Milano egyik külvárosában egy szegényes és egyszerű lakban tarta ő szállást. Nem hittem, hogy valamely nagyobb változás történt volna rajta, mert, habár hűtelen és könnyelmű vala ő, miután elválásunkkor könnyes szemekkel igérte meg, hogy terhesbeteget tudni tudatni fogja s a legnagyobb bensőséggel kért, hogy látogassam és könyeimel szenteljem be siralmát, binnem kellett, hogy terhesbeteget tudni tudatni fogja velem. Hígyjétek gyermekim, hogy egy könnyelmű férfinak a szótartás nemes tulajdonaira sem lehet számítani. Terhes beteg volt ő és meghalt a nélkül, hogy csak gondolt is volna őt mélyen gyszoló neje s árva gyermekére.

Midőn megérkeztem az egyszerű kis szoba közepére volt kiterítve, egyszerű koporsójában. Nagyön elhízott elválásunk óta, alig ismertem rá. Ott fektett a halott és én kétségbeesve borultam hideg tetemeire, midőn egyszerre azon nő, kivel házat tartott, így szóla hozzám: „Asszonyom ön leverte róla e selyem cipőt, Erszler Fanni cipőjét. Átok alatt meghagyta ő nekem, hogy szíve fölé helyezzem ezt kö-

porsójában. Tegyük vissza asszonyom és vigyázzon a mint reá borul, ne verje le többé e cipőt, mely az elhunyt férfin legrágább földi kincse vala.” E nyilatkozat egészen eszméletre hozott, s kiragadott fájdalom s két sebhébeesem tengeréből. Ah mily visszatetsző volt egy koros, élemedett, elhízott embernek ily léha, ily gyermekies vig gondolata! E férfiról, körül mindig azt reméltem, hogy bosszas életviszontagságai s eszlódásai után megtérve és bűnbánólag fog egykor visszatérni, s vig napjait a családi életnek s gyermekeinek szenteli; e férfiról, kit én úgy szerettem, s kinek minden bűnét megbocsátottam, utolsó órájában is Erszler Fanni cipőjére gondolt. Midőn keves hagyományát, mi néhány iratból s Európa minden táncos nőjének hozzá intézett csapódár leveleiből állott, a hatóság kezembe szolgáltatta, azok közt sem leltem egy sort, egy betűt, egy jelt, mely tanusította volna, hogy csak egyszer is gondolt reám s szegény gyermekére. Ő hiven játszta le szerepét, melyet magának választott, könnyelműen élt, könnyelműen halt meg. Végző gondolata is megfellelt egész élete léhaságának. Igen jó volt, hogy láttam őt koporsójában. Szívem végképp kigyógyult. Ne bízzék soha egy nő is annak visszatérteben, ki egyszer hozzá hűtelen lesz, feledje el örökre és ne könyezzen utána, sokkal drágább egy köny, mintsem hogy egy csapódár férfir megérdemelje azt. Elkísértem őt sirjág s visszagondoltam bosszu bánatomra, vissza ebből fejtett eszűndes őrvöngesem napjaira; és áldottalak ott Gáborom! hogy eljöttél kiragadni egy őrvényből, melybe kintő bánatom sodort vala, bánatom egy hűtelen, kegyetlen szív miatt, ki egyetlen könycesepremre sem volt érdemes.

— Hála Istennek kedves Mari néni, ön tökéletesen kigyógyult — szölt Gábor.

— Igen kedvesem, félig kigyógyított kedves körötek, most egy kínos meggyőződés teljesleg megadta nyugalmatom. Elni fogok szegény gyermekemnek, kire hűtelen atyja egy óráig sem gondolt soha, és imádkozni fogok

mindennap istenemnek, hogy ti kedvesim boldogok és szerencsések legyetek. És ha lelek fiatal szívet, mely könnyelmű, csapódár kedveséért eped, elébe tárom egy vén és elhízott halott képet, szíven Erszler Fanni cipőjével és azt hiszem, ki fog a beteg szív gyógyulni. Nem! nem! a rézgeget, erkölcselent és kicsepangótt semmi meg nem téríti soha, meg kell ötet vetnie mindenkinek.

Miután a „thea-nénike” utazása minden részleteit elbeszéllette, Izidora sorsáról kezdetek beszélteni.

Nagy érdeklődéssel s figyelemmel hallgatta végig a grófnő Gábor értesítéseit, s az Izidorával váltott eszmecserék folytáni feltéveseit és gyanuját.

— Jól gyanítal mindent — szölt a grófnő — holnap közlendőim lesznek veled Gáborom. Legyünk mindenben jó reménnyel, hisz általad mutatta meg az Isten, hogy, midőn napunk lehalad is, felhozhatja még a teremtő a vigasztalás északi fényét. Ti még ifjak vagytok, a ti napotok csak most emelkedik a kék láthatárra, ha egy-két fekete kereszt a hegység ormain megtöri is e sugárokat, de napotok emelkedéséből tudhatjátok, hogy e kereszt alatt marad s zavartalanul ontia reátok élteő fényét a tiszta égi test. Jó éjt kedvesim.

Másnap tíz óra tájjat királybíró Kereszturi jelent meg regiusa és hét commetaneus kíséretében a gothus-ház kapujánál.

Ős törvényeink szerint a nemesi telkek sérthetetlenek levén, nem volt szabad sem a katonai, sem a polgári hatóságoknak hirtétel és engedély nélkül betenni oda lábukat. Minden nemes független kis király levén birtokában, joga volt a birtokára rohanóknak fegyverrel is ellentállani.

(Folytatjuk.)

TÁRCZA.

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

A költözködés nagyban folyt, midőn egy utporos kocsi érkezett be az udvarra. Nagy örömmel látta az egész család a kedves thea-nénikét megérkezni olaszországi utjából. Szeretettel siettek mindnyájan az érkező elébe, ki forró érzéssel s örömkönyűk közt ölelte rendre kélbelére e kedves család tagjait.

— Mi történik itt? — kérde végre, midőn a kölcsönös üdvözlések vége lett — minő hurezkodás foly itt?

Elbeszéltek azon szomorú eseményt, mely reájok másnap bekövetkező vala.

— Állítsátok meg a költözködést. Hagyjatok mindent az én gondviselésem alatt. Ti költözzetek át reggel az én szállásomra, nekem pedig hagyjatok egy felhatalmazványt kezemen. Hadd fogadj m én az executiot.

— Gyöngéd barátám, te meg akarsz kimelni a törvényes eljárás keserűségeitől. Köszönöm, de szívünk már elkészült a csapásra s nyugodtan nézünk sorsunk elébe — szölt Gerőné.

— Gábor emgem kimozdított házamból, melyből azt hittem, hogy emberi teremtes ki nem mozdíthat. Az isten szölt mellette az északi fény piros világosságában, mindenkire rástíthet az isteni fény, midőn már boldogsága napját lehaladni láttá. Engedjétek kívánságomnak, hogy tegyek én is nektek valaha egy kis szolgálatot. Igérjétek, hogy reggel átköltözzetek szállásomra s egy felhatalmazványt által rám bizzátok az executio elfogadását. Igérjétek, hogy e látszó balsors miatt nem fogtok busolni. Megéltünk mi együtt valamiképp boldogul. Ha Gábor a nők védangyala volt, ha én, ha Brenner Ágnes neki köszönhetjük

nak; risum teneatis amici! En pedig ezennel bizonyossá teszem, hogy miheytan a f. t. közszinat az egyházmegyéek e tárgybani véleményét, miről meg vagyok győződve, hogy mindent ily értelemben nyilvánul, kimondandja, tőlstent lebecsülni kényszeritendik a mostani jegyzőt, és azután vagy őt újra megválasztják, ha arra érdemesit, vagy mást, a közszinat határozatához képest 3 vagy hat évre.

De én megvallom,
A hat évet sokallom.

Ha a jegyző a közbizalmat megnyerendi, újra lehet azt tiszsz is választani, ha nem pedig, ut abeat. Azon pedig bámulok, hogy egy érdem és szellemi felsőbbiséggel dicsekvő egyéniség miként félhet inkább az újráválasztástól, mint természetes balálától.

A mi a jogsérelmet illeti, ezt már mióta a successio eltlrőlése vita tárgyává lett, annyit hallottuk, hogy a fülünkben is zúg. Tavaly a successioval válszított jegyzők nem succédálhatása volt jogsérelm; most a jegyzők bizonyos meghatározott időnkénti újráválasztása, s majd egyéb leend.

Tisztelt tudósít ur! Önnek jogsérelm, hogy az esperességre nem succédálhatni; jogsérelm, hogy 3 évenként a jegyző újráválasztatathatik. De hát az egyházmegyéeknek nem volt-e jogsérelm a tiszta törvény ellenére a jegyzők successioja? Nem jogsérelm-e a jegyzői hivatalnak bármily jeles egyén által is örökséggel bírása? Hát azt kérdem, hol van itt az igazság, hol a méltányosság? Szemelőtt tartatik-e ama Jézusi parancs: „Valamit akarok, hogy mások cselekedjenek ti veletek, ti is azt cselekedjétek azokkal.”

A sepsi h. hiti egyházmegyében a halál öldöklő angyala felitűtte véres zászlóját. Hét hónap alatt 3 egyenlő nagy áldozatot ragadott magával. Mind a három lelkes, mindenki tőlük, mindenki 9 árvt hagyott maga után, nem is említve, hogy még több papi lakot is felkeresett, s azokból is elragadt egy-egy jöreményű kedves gyermeket. Közélebb t. Solymosi Lajos urat, a bodoki ref. egyház lelkesét, 9 gyermek édesatyját, a sepsi ref. egyházmegye directorát ragadta el. Folyó hó 10-én leghivebb barátja azon kérdésére: hogy van, ily feleletet adván: rosul, elaludt, s öt perc alatt az álom halálos álomná változott. Hült tetemei mult hó 12-én karítottak el.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A hazai irodalom terén ismert Krizbai Dezső Miklóst érzékeny csapás érte, köztiszteltül anyja zabolai Finna Jusztina, n. b. e. Krizbai Dezső Eleknek 82 évre terjedt földi pályáját, két heti betegségét követő szélhűdés következtében, mult hó 30-kán délután 3 órakor csendesen bevégeztén. Az elhunytak elvesztését kesergik számos gyermekei, unokái, szülőkai s minden rokonai. Hült tetemei június 1-én délután 4 órakor a vizaknai köztemetőbe végnyalomra helyezték. Áldás emlékére!

— A „W. Ztg.” hivatalos része közli azon császári nyilparancsot, mely által Triest város tanácsa mint országgyűlés folyó é. június 10-kére egybehívatik, hogy a birodalmi tanács követek házába az új választásokat megtegye és ezen választás végrehajtása után mint országképviselőt ismét prorogáltatik.

— Ujabbán kelt legfelsőbb elhatározással a Felsége mindazon hivatalnokoknak, kik a magyar korona országaiból rendelkezési állapotha jutottak, a kedvezményi időt ez év végéig meghosszabbítani kegyeskedett. Együttal meg lón állapítja az ut s mód, melyen ezen ügy véglegesen elintéztessék. A kanczelláriának úgy mint, az állam s igazságügyi ministeriumnál bizottságok fognak felállítani, melyek a rendelkezés alatt levő hivatalnokokat, s azokat, kik alkalmazást nyertek, mint a többiek, osztályozni fogják.

— T. Földváry Gábor ur, volt alkotmányos főbíró, 1862-ben Pest Söltmegyében a baracsi pusztán népsikolát alapított. E tanoda, mint tudósítottuk, már anyira felvirágzott, hogy jelenleg 32 tanítvány részesül benne a népevelés áldásaiban. (P. N.)

— A „Zwischenakt” szerint Magyarország gyógyszerészei az orvosok és természetgyógyászok szeptemberben tartandó nagy gyűlése alkalmával a hazánkban előforduló gyógyszertermékek, valamint az itt készített vegyszeti szerekből kiállításnak rendezni.

— Kölesöns meglepetések. A bécsi egyetem orvosi tanárhara folyamodást nyújtott be az államminiszterhez az iránt, hogy a szigorlatok nyilvánosan tartathassanak. Az államminiszter nagy csodálkozását fejezte ki feleletkép a felett, hogy a szigorlatok nem tartatnak nyilvánosan, holott még Stadion oktatásiügyi miniszter világos kibocsátványban elrendelése a szigorlatok nyilvánosságát. Ezen meg aztán az illető tanári kar csodálkozott, mert a kibocsátvány soha se fétetett küzzé, hanem valahol elhányódott, vagy eltévedt valami olyan ember kezei közt, aki a nyilvánoskodást semmiféle alakban nem kedveli.

— Uj találmány. Ha az ipar vívmányairól van nálunk szó, mily ritkán olvasunk „hazai” műparosok készítményeiről, s ha vannak is ilyenek, azok többnyire külföldre kerülnek menekülni, hogy tehetségüket érvényesítsék. A Szeremley hazánkától feltalált, a technikai körökben nagyra becsült zopissa vegyíték, mely legujabban a párisi építészknél, s a londoni parlament-ház átalakításánál nagy sikerrel alkalmaztatik; — a nyilvános kintiteltések s több ndvari megrendelés által híressé vált Fischer herendi porcellán-gyárának készítményei, ezek magyar műparosok legujabb vívmányai, s ezek közül is az első egyedül a külföldön talál elismerést. E vívmányokhoz legujabbán egy csatlakozott, mely miután egész Austria és Csehországban, s a messze külföldön nagy elismeréssel találkozt, illő, hogy a magyar sajtó is megemlékezzék róla és pedig annál inkább, mert a humanitás és kegyelet igényeinek felel meg. Beschner Bécsben élő hazánkai által készített ércz koporsókat értjük itt, melyek soknemű jó tulajdonait már számos szakférfi kiemelte. Az elhunytak iránti szeretet minden időket át örökösűt a szeretet sirja fölött, s a hamvvedrek korszakának lejártaival leginkább érzékporsókban óhajtották elhelyezni azok holttemétét, kik az életben a gyászolókhoz közel álltak. De míg ezelőtt csak kerés „válszítottnak” volt lehetséges az ily érzékporsók megszerzése, az új találmány által ezek szélesb körökben hozzáférhetőbbek lettek. Az addigi érzékporsók ugyanis rendszeren tetszés szerinti alakban öntettek ölm, ezín, vagy rézből s eltekintve attól, hogy sokba kerültek, nem lehetett készen kapni, hanem külön megrendelés folytán készülték. A technika és érczplasztika legujabb előhaladása, melynek a társadalom már annyit köszönhet, e hiányon is segített. A mennyire a gépekkel munka előnyösebb az emberi kéz munkájánál, oly annyira olcsóbbak lettek az emittett legujabb szerkezetű érzékporsók a régieknél, olcsóbbak, mint a tölgyfából készülték. E érczplasztikai bezárható tárgyak külseje is már sokkal előnyösebb, mint egyéb koporsóké, s ezenkívül a holt tetemek átszállítása, a beszentelésnél egészségi tekintetből ép úgy, mint érczerejük által sok előnyt nyújtanak. Ily érzékporsók Pesten is különféle alakban, s egyszerűek ép úgy, mint gazdagon díszítettek, a kishidutejai főkiraktárban kaphatók, melyeket, miután nálunk egészen újak s ismeretlenek ezennel meg akartunk említeni. (P. H.)

— Statistikai jegyzetek. Az európai nagyobb országok földterülete: Oroszország 40,000 négyezsmértföld, Svédország 17,000, Frankoné 17,000, Törökország 13,000, Angolország 12,000, Spanyolország 12,000, Olaszország 10,000, Magyarországnál 10,000, Poroszországnál 9,000, Lengyelországnál 7,000, Németországnál 12,000 (az orosz részen kívül); azaz, mindezek európai birtokok. Ezekhez tartoznak más földrészek: Oroszországhoz Ázsiában 400,000, Amerikában 100,000, Spanyolországhoz Amerikában 150,000, Törökországhoz Ázsiában 30,000, Afrikában 50,000, Frankonhoz Amerikában 37,000, Afrikában 50,000, Angolországhoz Ázsiában 50,000, Amerikában 300,000, Afrikában 43,000, Ausztráliában 170,000 négyezsmértföld. És így a világon első főbírtokos az angol, második az orosz. Az európai nagyobb országok népessége pedig körülbelül így áll: (mert csak körülbelül kell mondanunk, minthogy azt többnyire minden földleírasi közlemény egymástól eltérőleg teszi) Oroszországnál 60 millió, Svédországnál 15 millió, Frankoné 40 millió, Angoloné 30 millió, Spanyolországnál 11 millió, Törökországnál 10 millió, Olaszországnál 21 millió, Magyarországnál Erdélyvel 13 millió, Poroszországnál 16 millió, Lengyelországnál minden elszakított részeivel együtt 20 millió, Németországnál a porosz részen kívül 35 millió. Összeg: 271 millió. Ebből külön az ausztriai birodalomra esik 36 millió. Az angol kormány minden birtokainak az egész földön összes népessége 150 millió, az orosz pedig 72 millió. Mindkettő csaknem egyenlő földterületet bír, hanem az orosz birodalomnak igen sok terméketlen, hideg, vad, következőleg néptelen, s néhol éppen lakatlan birtoka van: ilyenek a fehér tenger mellette, egész Sziberia s Orosz-Amerika; az angol birtok pedig, Canadának egy részén kívül mindenütt kedvező éghajl, népes. Az orosz birtok összes népességével versenyez a francia kormány minden birtokainak összes népessége, ha nem több. Kiss M.

■ Hírlapok híradása. A lapunk mult számában kiadott „Lapszemle” című cikk 3-dik hasábjára 36-dik sorában e helyett „bujtogat” tulajdonképp „bajt okoz” olvasandó.

Nyilttér.

Jegyzéke azon szörfajoknak, melyekből sima és gyökeres vesszők Gál Jánosnak mikelfalvi és szászvási rendezett szülőiben jóvő üsszel eladandók lesznek.

I. Asztali fajok.

a) Muskotályok. 1) Passa tutti (muskotály király), 2) Musqué croquant (ropogós francia muskotály), 3) Musqué d'Alexandrie blanc (kecskecsicsü muskotály fehér). 4) Smyrna muskotály. 5) Hamvas muskotály. 6) Fekete muskotály. 7) Hazai sárga muskotály. b) Más asztali fajok. 8) Izabella, kis szemű, elején érő, nagyon zamatos. 9) Izabella, nagy szemű kerek és hosznak. 10) Genuai fehér. 11) Decandolle veres. 12) Uva Reginae. 13) Pinca gris. 14) Burgundi. 15) Molnár szőlő. 16) Veres Málvázi. 17) Fehér chasselas, ropogós, rezés levetű, és közönséges. 18) Veres chasselas. 19) Hazai fehér kecskecsicsü. 20) hazai fekete kecskecsicsü. 21) Appulian.

II. Borkak való fajok.

a) külföldiek. 22) Rizling. 23) Traminer b) hazaiak 24) Veres bakator (egyenesen a szőlőgyökér hozott), 25) Király szőlő (az alsó-ferő hegyaljai elnevezés szerént, mert a mit Küküllő megyében király szőlőnek neveznek, az a somszőlőnek egyik változata), 26) Kövér szőlő. 27) Somszölő. 28) Járdován. 29) Vékonyhaju. 30) Sár-fehér (magyarhoni faj).

Árak.

1—13-ig sima vessző száza 5 ft. egy gyökeres 10 kr. o. e. 14—21-ig sima vessző száza 3 ft. 1 gyökeres 6 kr. 22—23-ig sima vessző ezere 10 ft. egy gyökeres 3 kr. 24—27-ig sima vessző ezere 7 ft. 50 kr. 1 gyökeres 2 kr. 28—30-ig sima vessző ezere 5 ft. 1 gyökeres 2 kr. o. értékben.

Kértnek a venni szándékozók rendelkezéseiket folyó jun. hónap utolsó napjáig mind a sima mind a gyökeres vesszők iránt a Maros Váshelyi postára a tulajdonoshoz czimzandó levelekben megtenni, minthogy a porhajások késztése, egy a levelezési munkával mikénti letétele a több vagy kevesebb megrendeléstől függ, ezen munkákat pedig június végén tul halasztani nem lehet.

A sima vesszők üsszel az átadaskor fizetnek, a gyökeresekért pedig megrendelt üsszegnek árából egy harmad a megrendelésekor előre fizetendő.

Kik a sima vesszők árát most előre megküldik, a többiek felett elsősséggel bírnak az elfogadott mennyiségre nézve.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, június 9. A felsőház tegnapi ülésében Russel lord azt mondotta, hogy az Oroszország elébe terjesztendő, a bécsi szerződésre alapított és békeszerető angol-francia javaslatok Lengyelországnak ügyben szombaton érkeztek meg Bécsbe. Rechberg gróf holnap (10-én) fogja reá a császár véleményét megkapni. Redcliffe lord független Lengyelországnak mellett beszél, Grey a be nem avatkozás mellett; Ellenborough és Brougham alkotmányos Lengyelországot kívánnak orosz házból való fejedelem alatt. Az alsóházban Hennessy indítványt jelentett be egy független Lengyelországnak érdekében teendő felírat iránt, mivel Oroszország megszegte a szerződéseket.

A fenebbi közlés szerint tehát az „Observer” után külföldi multkori távirat, a mely az Oroszország elibe terjesztendő kívánatokat a három hatalom közt már megállapítottaknak mondotta, legalább is elsieltett volt.

Az alsóház jun. 5-i ülésében a joniai szigetek felett volt érdekes szóváltás. Griffith azt kérdezte a kincstár első lordjától, szándékozik-e a kormány a joniai szigeteket átengedni, mielőtt a parlament idevonatkozó belegegyezését bírná. Erre Palmerston lord a következőleg felelt: A joniai szigetek szerződés által, a parlament befolyása nélkül váltak független államra, s lettek, mint ilyen, Nagy-britannia oltalma alá helyezve. Ha tehát helyzetükben valami változás történne, úgy ennek abban a modorban kellene történni, a melyben az első létre jött, t. i. szerződés után. Természetesen a szerződés a ház asztalára fog tétetni. Fitzgerald azt kérde a nemes lordtól: gondoskodni fog-e arról, hogy az illető hatalmakkal folyó alkudozások a ház asztalára kerüljenek, hogy a házának alkalmá legyen az ülés bezárása előtt véleményét alkotni magának amaz alkudozások hatásáról külhatalmakhoz való viszonyainkra. Palmerston: Mily modorban fog történni az egyezkedés, még nincs megállapítva. A mit a parlamentnek elebe lehet és kell terjesztetni, annak oda terjesztése alkalmilag megtörténik. Marners lord: Meg fogják-e hallgatni a joniai kamarák szavazatát a kiállításba helyezett csatlakozás tárgyában, mielőtt a congressusra egygyűlt európai hatalmak Görögországhoz csatlakozásba megegyeznének? És továbbá a congressus csak azokból a hatalmakból fog-e állani, a melyek a bécsi szerződést aláírták, avagy magába foglaland minden európai hatalmat, Törökországgal együtt? Palmerston: Természetesen az átengedés nem történhetik meg a joniaiak beleegyezése és kívánsága nélkül, s azután nem a bécsi szerződés aláíróinak jóváhagyása nélkül. Csak a szerződés

aláírói fognak szavazattal birni az ügy eldöntésében. A mi azt a kérdést illeti, hogy üsszhangzó szavazat szükséges-e az átengedésre, a lord minster nem tartja valószínűnek, hogy eltérő szavazat legyen, miután a nagy többség, európai érdekekben, az átengedés mellett van.

A görög korona elfogadásáról, a Kopenhágában volt követtségnek az athenei nemzetgyűléshez tett jelentéséből értesülünk, hogy a dán minster az elfogadás egyik feltételül azt tűzte ki, hogy a védhatalmak mindenike évenként 4—4000 font sterlinget adjon a királynak élethosszáig tartó járadékul, az egy millió drachma civilistája mellé; adja pedig az ismeretes 66 millió franknyi görög kölcsön kamataiból. A nemzeti gyűlés igen természetesen, készséggel ráállott, hogy olyan pénzt, a mivel különben is adós, királynak fizessen, s hitelezőinek, a védhatalmaknak beleegyezését kérte.

Franciaország. Páris, június 8. A „France” úgy értesült, hogy négy sor, három szállítóhajó és két fregat parancsot kapott, csapatok és hadszerek szállítására Mexikoba.

A multkor külföldi pueblai távirat, a mely szerint a francziák az ostromot ujabb csapat- és hadszerszállítmány megérkezéig félbeszakasztották volna, alaptalannak mondják, miután a „Moniteur”-nak tudósítása van ugyan csak april 27-ről, hogy az ostrom javában folyt.

Németország. Berlin, jun. 8. A mai hivatalos értesítő a belügyministernek egy folyó hó 6-ról kelt rendeletét közli, a mely a községekre fellgyelő hatóságokat arra utasítja, hogy a városképviselői gyűléseknek az alkotmány, országgyűlés s általában politika, különösen pedig a közelebből kibocsátott sajtórendelet feletti tanácskozásait, teljes határozottsággal, s az elnyomásukat biztosító hathatos rendszabályok alkalmazásával akadályozzák. A minster utal az 1808. dec. 12-i rendelet 48. §-ra, a mely a kormányhatóságoknak, a városképviselői elnökök és azok helyettesei irányában adott végrehajtási eszközökről szól, s megvárja a fegyelmi hatalom erőteljes alkalmazását a városhatóságok s különösen a polgármesterek és helyetteseik irányában. Ha a városképviselői gyűlések már hozni találtak hatáskörükön túllépő határozatot, a fellgyelő hatóságnak kötelessége azonnal intézkedni a határozat végrehajtásának megakadályozására.

A „Nordd. Ztg.” jelenti, hogy a postdami kormányhatóság már betiltotta a berlini tanács és képviselőtestület határozatának teljesedésbevitelét, s további intézkedések eshetőségét helyezte kiállításra.

Ugyanazon lap, az „Observer” távirata ellenében bizonyosnak mondja, hogy a három hatalom jegyzékei még nem mentek el Pétervárra.

A porosz alkotmányviszály napról napra komolyabb bonyolalmakkal fenyeget. A koronaherceg Dantziban egy közelebbi ünnepeles alkalommal olyan beszédet tartott, a melyről egy bécsi szabadelvi lap azt jegyzi meg, hogy „nyilvános kárhoztatása a porosz kormány eljárásának, s hallatlan példa egy monarchia történelmében, majdnem palotaforradalom. A leendő király megtámadja a mostani királyt.” Másfelől a kedélybeteg király szájába olyan szavakat adnak, hogy ő jól tudja, hogy készítik számára a vérpadot (!), de arra is készből lépni, mintsem a katonai szervezetet visszavegye.

A „Gen. Corr.”-nek írják Berlinből: A sajtórendelet, a mint itt általánosan reménylik, zátonyra jut, miheyt a porosz bíróságok megteszik kötelességeiket. Miheyt valamelyik kormányhatóság a sajtórendelet következtében egy lapot fellgyeszt vagy egészen megszűntet, a tulajdonos természetesen azonnal panaszt tesz az illető törvényszéknek, a kormányhatóságnak az ő tulajdonjogába vágó fellépése ellen. A törvényszék nem nyilváníthatja magát illetéktelennek, miután a panasz tulajdon tehát polgári jogkérdést tárgyz. Miheyt azonban a törvényszék illetékesnek nyilvánítja magát, vizsgálát alá kell vennie, valjon a sajtórendelet bír voltaképp törvényes erővel. Az ítélet nem lehet kétséges, miután az alkotmány 63. §-e, a melyre a rendelet hivatkozik, csak ha az országgyűlés nincs együtt, és csak abban az esetben, ha a közbiztonság fentartása, vagy egy rendkívüli inséges állapot eltávolítása sürgetőleg követelnék, enged meg, az üsszeg minsterium felelősege alatt, az alkotmányban nem ellenkező rendeletek törvényes erővel való kibocsátását. Ugyde, azon az egyen kívül, hogy az országgyűlés nincs együtt, az alkotmányban kijelölt feltételek közül egyetlen egy sincs meg, a sajtórendelet kibocsátásánál. A törvényszékek tehát nem fogják elismerni a sajtórendelet törvényességét, következéleg a megsértett tulajdonos javára kell ítélniük. Ez a nézet itt minden birneves jogtudosnak. Meg kellene tehát egy második rendelettel tiltani minden törvényszéknek, hogy hírlapoknak közigazgatási uton való elitélése alkalmából semmi panaszt el ne fogadjanak.

Miután azonban a bíróságok még függetlenek, elfogadják a panaszokat fogadni. A bírói függetlenséget megtörni, s a törvényszékeket a hatalom eszközeivé alacsonyítani, mégis csak olyan lépés fogna lenni, a mely iránt a minisiteri körök egy nagy részében is nagyon kételkednek.

Frankfurt, jun. 7. Irányadó körökben komolyan beszélnek arról, hogy a szövetségi részéről, a szövetségi alkotmány alapján, éppen úgy mint egykor Kasselben, felfognak lépni Berlinben a kormány új intézkedései ellen. Több kormány szilárdul el van határozva, a tárgyat megpendíteni; sőt már indítvány is van szerkesztve, a melynek szövegéhezatalát akadályozni megkíséreltendik ugyan, de aligha sikerrel.

Orosz- és Lengyelország. A csatáról szóló tudósításokat elé fogjuk sorolni ellenmondó tarkaságukban a nélkül, hogy belőlük egyéb következtetést vonhatnánk a dolgok állására, mint azt, hogy a forradalom nemcsak tartja magát, hanem folyvást terjed.

A „Wiener Ztg.” egy táviratot közöl orosz kútból, a mely szerint Meller Zakomelski

orosz tábornok a Kononowicz vezérlete alatti felkelő csapatot teljesen megsemmisítette. Kononowicz foglyul esett, s Sandorski és Labenskivel együtt hadi törvényszéki ítélet következtében fűbe lőttek. Komarnicki gróf, Kononowicz hadsegéde a csatában elesett.

Ellenben más tudósítás szerint Kononowicz Pilicánál a radomi kormányzásban egy orosz zászlóalját egy pocsékka vert, hogy csak 80 ember menekülhetett el belőle.

Május 26-án Lisincnél Ukrajnában a felkelők győztek s az oroszok 300 embert vesztettek. Orosz tudósítások ezt a győzelmet is az oroszoknak tulajdonítják, de oly szerény módon, hogy már ez maga kétséget gerjeszt.

Május 27-én Rozycki Salichanál Volhyniában fényes győzelmet vívott öt lovas századdal 150 kozák és négy század orosz gyalogság ellen. Az oroszokat szétzorták.

A felkelés terjedéséről és forrásairól Podoliában és Ukrajnában ezt írják a „G. Corr.”-nek: Fegyver és katonai felszerelvények éppen nem hiányzanak a felkelőknek. Jelesek az ukrainai felkelt kozákok kintinöleg vannak felszerelve. A podoliái felkelőknek Moldova

szállít fegyvert és hadszereket; vagy jobban mondva, a lengyel emigránsok ott számos fegyver- és hadszereket állítottak, a melyeknek tartalmát, mihielyt az orosz határőrségen valamely rés nyílik, azonnal szállítják podoliái területre.

Pétervári magán levelek után távirják Berli ből, hogy a moszkai közsegánács fegyveres polgárőrség alakítását határozta. Már a két első nap több ezer polgár iratta be magát. Ezt a példát más városok is követik. A moszkai polgármester Scherbatow herceg Pétervárt van, a mint mondják azért, hogy a polgárőrség alakítására engedélyt s az illető alapszabály megerősítését eszközölje.

Ujabbak. Berlin, jnn. 10. A várostanács tegnapi ülésében közölték a kormányi leiratot, a mely a jun. 4-i városképviselői határozat teljesedésbe vételét vélegesen megtiltja. Miután a főelnökhöz intézendő panasz, valamint a tanács által külön teendő felírás i ánt tett indítványok elestek, határozatba ment, hogy a rendeletet egyszerűen közöljék a képviselő testülettel.

— A „Memorial diplomatique” szerint, a három hatalom által Oroszországhoz intézendő javaslat, europai értekezlet tartása iránt, nem azonos jegyzék alakjában lesz előterjesztve, hanem mindenik hatalomra külön s a más kettőjétől alakilag különböző sürgönye kíséretében.

Gabonaár Kolozsvárt Junius 11-én 1863.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 3 fnt 80 kr. Elegybúza 2 fnt 80 kr. Rozs 2 fnt 20 kr. Árpa — fnt — kr. Zab 1 fnt — kr. Törökabúza 1 fnt 90 kr. Pityóka — fnt — kr. Marhabús 13 kr.

Bécsi börze Junius 12-kén: Nemzeti kölcsön 80.95. 5% Metalliques 75.85. Bank-részvény 797.—. Hitel-részvény 192.70. Váltó Londonra 111.—. Ezüst 110.75. Arany 5.29.

1860 diki Állam kölcsön 98.65.

Junius 10 én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.75. Erdélyi 73.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Hirdetmény.

(126) (3-3)

4. sz.

kp. v. b.

Az ideiglenes országgyűlési szabályok 35-dik és 36-dik §-ai alapján a V. E. Község által a választás kezelésére megválasztott középponti választó bizottmány a 42-ik és 48-ik §§. szabályozásai szerint a választók névsora kiigazítására, az az elleni felszólalások átvételére s az ezek feletti határozattal kiváncsító, 3 tagból álló bizottmányt ki nevezvén, s egyszersmind meghatározván, hogy az működését folyó junius hó 11. napján a községi teremben megkezdje, és ezen hó 13-án este 6 órakor bevégezze: — ez oly felszólítással tétetik közbírré, hogy mindazok, kik a folyó hó 8-ik napjától kezdve a tanács-háznál a községi teremben kitéve levő és mindenki által megtekinthető választók-névsorába felvéve nem volnának, azonban feljogosítva éreznék magokat ezen város követei megválasztásában résztvenni, ugy azok is, kiknek a lajstromba jegyzett választók valamelyike ellen megalapítható kifogásuk vagyon, ebbeli okadatolt ellenvetéseiket, a fenn kijelölt helyen és 3 napi határidő alatt, annyival bizonyosabban tegyék meg, mivel azokat későbbben többé elfogadni az említett szabályok ellenére nem lehet.

Kolozsvár, sz. kir. város középponti választó bizottmányától, junius 2-án 1863.

557. 1863.

Hirdetmény.

(127) (3-3)

A szamosújvári országos fegyintézet, valamint egy néhány más törvényhatóságok fegyenczei számára a folyó 1863-ik évben körülbelül szükségeltető ruha, fehér- és ágynemű, valamint a lábbelikhez megkívántató anyagok és más hirtűnkellékek u. m.

11,833¹/₂ rőf, 1 rőf széles ing-, bértlés- és foszlánynak való vászon

6822 rőf, 24" széles lábravalónak való vászon

2400 rőf, egy rőf széles szalmazsáknak való vászon

108 font szürke czérna

511²/₃ tuczet fekete } csontgomb

177 „ fehér }

40 darab háromszögtű kék nyakkendő

1034 pár cipőhöz szükségeltető bőr anyag

500 pár talpaláshoz való fontos talp, és

1008 darab bádóg csésze szállítása végett a fennebbi orsz. fegy. intézet hivatalos iródájában folyó évi július hó 2-kán reggeli 10 órakor írásos árcsökkentés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók tisztelettel meghívattván, figyelemzetnek egyszersmind, mi szerént a szabályszerű bélyeggel és az általuk ajánlott egész anyag mennyiségeit követelt szövegnek 10%-jával mint bnatpénzzel ellátott írásos ajánlataikat legkésőbb az árcsökkentésre kitélt napon reggeli 10 óráig, annyival is bizonyosabban nyújtsák be a fennebbi fegy. intézet igazgatóságának, mivel ezen határidőn túl bár mily jutányos ajánlat sem fog többé tekintetbe vétetni.

Az ajánlatokban a kívánt szöveg betűkkel és számbetűkkel irandó ki, és netalán előforduló különbség esetében a betűkkel irt szám fog érvényesnek tekintetni.

Az ajánlatokhoz a szállítási szándékolt anyagokból minta darabok is melléklendők, ha ezek azonban elfogadhatóknak nem találhatnának, úgy az igazgatóság fog minta darabokat adni, miért is minden vállalkozó ajánlatában világosan ki kell hogy fejezze, hogy azon esetben, ha az általa adott minta darabok nem találhatnának elfogadhatóknak, kötelezi magát a szükségeltető anyagokat az igazgatóság által adandó minta darabok szerént szállítani.

Ezen minta darabok, valamint a szállításra vonatkozó szorosabb feltételek is a fegy. intézet hivatalos iródájában, a szokott hivatalos órák alatt az árcsökkentés előtt is megtekinthetők.

Végül megjegyeztetik még, miszerént a bőr néműekre és a bádóg csészekre nézve külön külön ajánlatok is elfogadhatnának.

Az orsz. kir. fegy. intézet Igazgatósága Sz. Ujvárt, junius 2-án, 1863.

MOLNÁR FERENCZ, várnagy.

NEM HIVATALOS.

(7)

(6-8)

BÉRINGER orvos tudornak

es. kir. I. m. szabadalmazott

nevezetes találmányu jeles

NÖVÉNYI HAJ-FESTŐ SZERE.

Ezen új találmányu szer a legszakavatottabb orvosi tekintélyek által megvisgálva, a haj-szakal és szemöldök tetszés szerénti árnyéklatu festésekre, tökéletesen czél szerűnek s ártalmatlannak emsertetett, a nélkül hogy a bőrt foltoztatná, vagy azon valami szagot hagyna maga után. Az alkalmazása szerfelett könnyű, és ezen festő szer által előállított hajszínezetek a legtermészetesebbek, s a festési műtétel eredménytelensége lehetetlen.

A festés után, mely átáljában tartós és hathatós szokott lenni, s mely mindég csak az utólagoson nőtt hajknál újítandó, használhatni, a szokott módon, jó hajkenőcsöt, vagy akárminemű tisztá haj-olajat. **Béringer** orvos tudor növényi haj-festő szere két I. és II. számmal jelelt üvegesében tartatik, s mindenütt 5 fnt o. é. szabott áron kapható, használati útmutatás valamint a műtételhez szükséges 2 kefe és 2 tál mellékelve van.

Dr. Béringer összes szabadalmazott készítményei az eredeti szabott áron: Kolozsvárt: csak is gyógyszer. **WOLFF J. s Khudi J. övegyénél kaphatók**, valamint

Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczen: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Dévén: Büchler A.; Nagy Engelen: Trajánovits Ede gyógyszerész és Bisztricsányi A.; Erzsébethvároson: Schmidt A.; Hátszeg: Mátéfi Béla gyógyszer.; Kézdi-Vásárhelyt: Hankó László; Köhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer.; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Segesvárt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz. Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Tragtott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zóhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Sepsiszentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Goszsy A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalatárnán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

Postán küldve a göngyölk és bérmentesítési a rendes áron felül a távolság és csomag nagyságához képest még 30 egész 70 krig melléklendő.

(130)

(2-6)

Belmagyar utcában a 415 számú **HÁZ ELADÓ.** Értekezhetni **Zsigmond Elek** urnál.

(124)

Hirdetés.

(3-3)

Maros-Vásárhelyt a Szentgyörgy utcában a „**Makariás**” néven esméretes ház kertestől szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni iránta Maros-Vásárhelyt t. Gáti Gábor ural, Kolozsvárt dr. Engel Józseffel.

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvtárnál Kolozsvárt előfizethet-ni a következő érdekes regényre:

(90)

(3-3)

A SPANYOL INQUISITIO

S EGYÉB TITKOS TÁRSULATOK TITKAI.

Irta **Féreal M. V.** az előzőt és történeli jegyzeteket irta **Cuendas M.** francziából fordította **Huszár Imre.**

E nagy érdekű hires és mintegy 600 lapnyi kiterjedésű történeli regény, kis negyedrében a legszebb velin papírra nyomtatva, és 144 csinos fametszvénynyel díszítve 10 füzetben jelenik meg. Mindegyik füzet 48—64 lapot teend;

egy füzet ára 50 kr.

Minden hóban egy füzet adatik ki. Az utolsó füzet az előfizetők minden reálizetés nélkül kapnak **egy képes füzetet 24** nagyobb fametszvénynyel, melyek a regény kiválóbb jeleneteit ábrázolják. A fametszvényeket párisi művészek készítették.

Ugyanott kapható:

(Jözsika Miklós) **Klára és Klari.** Regény, az Anjou- királyok korából, 2 kötet. Ára 2 fnt.

(Széchenyi Béla) **Amerikai utazása.** Ára 1 fnt 50 kr.

(Gyulai Pál) **Részvét könyve** 1863 A magyar írók segély-egylete megbízásából az alaptőke javára. Ára 4 fnt.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 fnt.

Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre, 4 kötet 1855—1862 n. 8-rét (XXXI, 368. IV, 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kötet ára 6 fnt. 80 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei. Szerkesztette Brassai Sámuel m. h. i. 1861. 4-r. I-ső kötet 1 fnt. 70 kr. II dik kötet I-ső füzet 1862. 4 rét 80 lap. Ára 80 kr.

Nagy-Enyednek és vidékének veszedelme

1848---49-ben.

Történeli vázlat. Irta b. **Kemény Gábor.** Ára 2 fnt 40 kr.

VADRÓZSÁK,

Székely Népköltési Gyűjtemény.

Szerkeszti **KRIZA JÁNOS.** 1863. (VIII—576 lap.) Ára 2 ft 50 kr.

SZABÓ PEPI csárdás zongorára.

Ára 60 kr.